

Trosolwg

Mae'r safon hon yn addas ar gyfer y rheiny sydd yn cynnal arwynebeddau glaswellt.

Mae'n rhaid i chi wneud eich gwaith mewn ffordd fydd yn lleihau'r effaith ar yr amgylchedd naturiol ac yn gwella ei werth o ran natur, cadwraeth a hamdden.

Os ydych yn gweithio gyda chemegau neu beiriannau dylech fod wedi cael hyfforddiant ac yn meddu ar ardystiad yn unol â deddfwriaeth berthnasol.

Meini prawf perfformiad

Rhaid i chi allu:

1. bod yn ymwybodol o'r peryglon sydd yn gysylltiedig â'r gweithgaredd i'w gyflawni
2. gwisgo dillad ac offer amddiffynnol personol (PPE) addas
3. archwilio'r arwynebeddau glaswellt i nodi ac asesu'r angen i adnewyddu ac atgyweirio
4. paratoi a defnyddio'r offer a'r cyfarpar gofynnol ar gyfer cynnal arwynebeddau glaswellt yn ddiogel ac yn gywir
5. clirio unrhyw falurion cyn dechrau'r gweithrediadau
6. sicrhau bod arwyneb y glaswellt mewn cyflwr priodol ar gyfer ei gynnal
7. defnyddio dulliau o ymdrin â bygythiadau i iechyd sy'n briodol i'r glaswellt a'i gyflwr
8. cynnal golwg yr arwynebedd glaswellt yn unol â'r manylebau
9. atal niwed i'r ardal gyfagos, a chadw llygredd amgylcheddol mor isel â phosibl
10. parhau i gyfathrebu gyda chydweithwyr ac eraill sydd yn gysylltiedig â'ch gwaith, neu wedi eu heffeithio ganddo
11. gwaredu toriadau glaswellt a gwastraff arall yn ddiogel ac yn gywir yn unol â'r cyfarwyddiadau a'r manylebau
12. glanhau, cynnal a chadw a storio offer a chyfarpar er mwyn cynnal arwynebeddau glaswellt yn ddiogel ac yn gywir
13. gwneud eich gwaith yn unol â deddfwriaeth amgylcheddol ac iechyd a diogelwch perthnasol, gofynion asesu risg, codau ymarfer a pholisïau sefydliadol

Gwybodaeth a dealltwriaeth

Mae angen i chi wybod a deall:

1. y peryglon sydd yn gysylltiedig â chynnal arwynebeddau glaswellt
2. y math o ddillad ac offer amddiffynnol personol (PPE) sydd yn addas ar gyfer y gweithgaredd
3. pwysigrwydd gwirio arwynebeddau glaswellt yn rheolaidd a'r ffordd y mae hyn yn amrywio yn ôl y math o laswellt a'r diben a fwriadwyd
4. sut i baratoi, defnyddio, cynnal a chadw, glanhau a storio offer, cyfarpar a pheiriannau sy'n ofynnol ar gyfer cynnal arwynebeddau glaswellt yn ddiogel ac yn gywir
5. yr amodau sy'n briodol ar gyfer torri glaswellt
6. cyfnodau datblygiad glaswellt
7. yr effaith y mae'r tymhorau a chyflwr y pridd yn ei gael ar dwf a chynnal arwynebeddau glaswellt
8. dulliau o gynnal iechyd y planhigyn glaswellt
9. sut i adnabod plâu, clefydau a niwed i arwynebeddau glaswellt a chymryd camau priodol
10. effeithiau rhannu a gadael toriadau glaswellt yn y fan a'r lle
11. pwysigrwydd atal niwed i'r ardal gyfagos
12. peryglon gwneud gwaith ar hyd y briffordd gyhoeddus ac arwynebeddau sydd ar ogwydd
13. goblygiadau defnyddio offer a pheiriannau dros gyfnod estynedig
14. pwysigrwydd parhau i gyfathrebu gyda'r rheiny sydd yn gysylltiedig â'ch gwaith, neu wedi eu heffeithio ganddo, a sut dylid gwneud hyn
15. pwysigrwydd dilyn arfer gorau amgylcheddol ac ecolegol i helpu i leihau effaith eich gwaith ar yr amgylchedd
16. sut i drin, cludo a gwaredu gwastraff yn unol â gofynion cyfreithiol a sefydliadol
17. eich cyfrifoldebau yn unol â deddfwriaeth iechyd a diogelwch perthnasol, codau ymarfer a pholisïau sefydliadol

Cynnal arwynebeddau glaswellt

Cwmpas/Ystod

A. adnabod ac ymdrin â'r bygythiadau canlynol i iechyd cae wrth gynnal arwynebeddau glaswellt:

- plâu
- clefydau
- diffygion
- amodau anffafriol
- twf cystadleuol

B. defnyddio'r dulliau canlynol i ymdrin â bygythiadau i iechyd wrth gynnal arwynebeddau glaswellt:

- ffisegol
- cemegol
- tyfiannol
- dyfrhau

C. paratoi, defnyddio, glanhau, cynnal a chadw a storio'r mathau canlynol o offer a chyfarpar wrth gynnal arwynebeddau glaswellt:

- offer llaw
- strimwyr
- peiriannau torri glaswellt wedi eu rheoli gan gerddwyr
- peiriannau torri glaswellt sy'n cael eu gyrru

D. defnyddio'r dulliau canlynol i gynnal y cae:

Cynnal arwynebeddau glaswellt

- torri'r glaswellt
- torri'r ymylon
- bwydo
- dyfrhau
- gwrteithio o'r brig
- atgyweirio

Geirfa

Cyfarwyddiadau: llafar neu ysgrifenedig.

Cynnal iechyd: plâu, clefydau, diffygion, amodau anffafriol, twf cystadleuol.

Dulliau o ymdrin â'r bygythiadau i iechyd: ffisegol, cemegol, tyfiannol, dyfrhau.

Cynnal y glaswellt: torri'r glaswellt, strimio, torri'r ymylon, bwydo, dyfrhau, gwrteithio o'r brig, atgyweirio.

Manylebau: darluniau, amserlenni, datganiadau dull, Gweithdrefnau Gweithredu Safonol (GGS), canllawiau cynhyrchwyr, polisïau sefydliadol.

Offer a chyfarpar: offer llaw, strimwyr, peiriannau torri glaswellt wedi eu rheoli gan gerddwyr, peiriannau torri glaswellt sy'n cael eu gyrru.

Cynnal arwynebeddau glaswellt

Datblygwyd gan	Lantra
Dyddiad cymeradwyo	31 Ion 2019
Dyddiad Adolygu Dangosol	31 Ion 2024
Dilysrwydd	Ar hyn o bryd
Statws	Gwreiddiol
Sefydliad cychwynnol	Lantra
RCU gwreiddiol	LANL3
Galwedigaethau perthnasol	Gofalwr Tir, Gofalwr y Grîn, Garddwyr, Tirlunwyr
Cyfes/Set	Garddwriaeth
Geiriau Allweddol	cae; arwynebedd; strimiwr; torri glaswellt; bwydo; glaswellt; llethrau

---